

51 Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego Opole, 7-11 września 2008

W dniach 7-11 września 2008 roku, już po raz pięćdziesiąty pierwszy w historii Polskiego Towarzystwa Chemicznego, a po raz w trzeci w Opolu, odbył się Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego (PTCh) oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego (SITPChem). Organizatorami tegorocznego Zjazdu był Opolski Oddział PTCh, Uniwersytet Opolski oraz Oddział SITPChem w Kędzierzynie-Koźlu. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był Prof. dr hab. inż. Piotr P. Wieczorek – dyrektor Instytutu Chemii Uniwersytetu Opolskiego w latach 2005-2008. Z kolei funkcje wiceprzewodniczących pełnili: Dr Jacek Lipok pracownik Zakładu Chemii Ekologicznej wcześniej Instytutu a obecnie Wydziału Chemii UO – prezes Opolskiego Oddziału PTCh oraz Zbigniew Ślęzak – prezes Oddziału SITPChem w Zakładach Azotowych w Kędzierzynie-Koźlu.

Patronat honorowy nad tegorocznym Zjazdem objęli: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Prezes Polskiej Akademii Nauk, Przewodniczący Komitetu Chemii PAN, Prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, Marszałek Sejmiku Województwa Opolskiego, Wojewoda Opolski, Prezydent miasta Opola oraz JM Rektor Uniwersytetu Opolskiego.

Termin organizacji 51 Zjazdu zbiegł się z takimi jubileuszami jak: 150-lecie przemysłu cementowego na ziemiach polskich, 60-lecie Zakładów Azotowych Kędzierzyn-Koźle, czy 40-lecie działalności Opolskiego Oddziału PTCh. Opolszczyzna należy do regionów, w których przemysł chemiczny jest jedną z podstawowych gałęzi tej sfery aktywności gospodarczej, stąd wiodącymi tematami były tak podstawowe jak i rozwijające się dynamicznie dyscypliny współczesnej chemii, nowoczesne technologie oraz ich wpływ na środowisko, a także zagadnienia związane z wpływem przemysłu chemicznego na zrównoważony rozwój regionu, zwłaszcza w aspekcie potencjalnych możliwości wykorzystania śląskiego węgla.

Podczas ceremonii otwarcia Zjazdu, która odbyła się w poniedziałek 8 września, tradycyjnie uhonorowano osoby szczególnie zasłużone dla Polskiej Chemii wręczając im medale, nagrody i wyróżnienia Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Tego także dnia, na wniosek Opolskiego Oddziału PTCh, Honorowym Członkiem Towarzystwa został Prof. Jan Åke Jonsson z Uniwersytetu w Lund w Szwecji – chemik analityk, który od ponad trzydziestu

lat współpracuje z polskimi uczelniami, najbliższe relacje utrzymując z uniwersytetami z Opola, Lublina i Gdańska. Medal Jędrzeja Śniadeckiego otrzymał Prof. Tadeusz Krygowski z Uniwersytetu Warszawskiego. Prof. Zbigniew Florjańczyk z Politechniki Warszawskiej uhonorowany został Medalem Stanisława Kostaneckiego, Prof. Bogusław Buszewski z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu – medalem Wiktora Kemuli, zaś Prof. Andrzej Koliński z Uniwersytetu Warszawskiego odznaczony został Medalem Jana Zawadzkiego. Medal Jana Harabaszewskiego otrzymała Dr Krystyna Skrok z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Nagrody i wyróżnienia Prezydium Zarządu Głównego PTCh otrzymali:

Nagroda im. Wiktora Kemuli – Dr Bogusława Łęska (UAM, Poznań), wyróżnienie – Dr Renata Gadzała-Kopciuch (UMK, Toruń)

Nagroda im. Bronisława Znatowicza – Mgr inż. Michał Karchier, Dr Karol Michalak, Prof. Jerzy Wicha (IChO PAN, Warszawa)

Nagroda im. Aleksandra Zamojskiego – Dr Krzysztof Kuśmierk (UŁ, Łódź), wyróżnienia: Dr Ewa Kłodzińska (UMK, Toruń), Dr Paulina Majewska (PWr, Wrocław)

Nagroda Sigma-Aldrich – Dr Rafał Loska (IChO PAN, Warszawa), wyróżnienia: Dr Agnieszka Grajewska (UAM, Poznań)

Nagroda im. Janiny Janikowej – Mgr Tomasz Kalbarczyk (Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa), wyróżnienia: Mgr Dariusz Markiewicz (UW, Warszawa), Mgr Kamil Basiński (UAM, Poznań), Mgr Tomasz Warzocha (UMCS, Lublin)

Nagroda im. Jacka Rychlewskiego – Mgr Dominik Krzysztof Kurzydłowski (UW, Warszawa), Mgr Radosław Stanisław Włodarczyk (UJ, Kraków).

Zwyczajowo, ceremonię otwarcia Zjazdu, uświetniły okolicznościowe wykłady: Prof. Maria Ząbkowska-Wacławek (UO) przedstawiła sylwetkę Jędrzeja Śniadeckiego (w 2008 roku mija 240 rocznica jego urodzin i 170 śmierci), autora pierwszego polskiego podręcznika chemii. Następnie Prof. Stanisław Sławomir Nicieja wygłosił wykład inauguracyjny pt. „Koryfeusze nauki polskiej na Cmentarzu Łyczakowskim”, a także życzenia przekazane przez przewodniczących zaprzyjaźnionych z PTCh towarzystw chemicznych, w tym roku byli to prezesi towarzystw Czeskiego i Słowackiego.

W trakcie sesji plenarnych wysłuchać można było wykładów znakomitych polskich chemików jak: Prof. Jan Michalski, Prof. Zbigniew Florjańczyk, Prof. Tadeusz Krygowski, Prof. Bogusław Buszewski czy Prof. Andrzej Koliński, którzy prezentowali swoje dziedziny badań ukazując uwarunkowania historyczne, współczesność i perspektywy odpowiednio chemii fosforu, syntezy polimerów i technologii chemicznej, opisu specyficznych oddziaływań w obrębie i pomiędzy cząsteczkami, analityki chemicznej i chemii *in silico* – czyli modelowania molekularnego.

Aspekty technologiczne współczesnej chemii poruszali w swoich wykładach plenarnych: Prof. Jacek Kijeński, który w wystąpieniu zatytułowanym „Era wodoru czy era metanolu? W poszukiwaniu czystszej energii i źródeł surowcowych” odniósł się do ciągle aktualnego tematu, jakim są alternatywne „czyste” źródła energii. Zagadnienia związane bezpośrednio z charakterystyką przemysłową naszego regionu w swoich wykładach poruszyli: Prof. Jerzy Wasilewski (ICSO, Kędzierzyn-Koźle) – „Aktualne kierunki rozwoju technologii chemicznej-organicznej”, Prof. Włodzimierz Kotowski (PO, Opole) – „Zgazowanie węgla sprzężone z wytwarzaniem energii cieplnej i elektrycznej oraz gazu do syntez organicznych”, Prezes Zarządu *Góraździe-Cement S.A.* Andrzej Balcerek – „150 lat przemysłu cementowego na ziemiach polskich” oraz Mgr inż. Zbigniew Ślęzak (Zakłady Azotowe Kędzierzyn) – „Nowa polityka chemiczna Unii Europejskiej – REACH”.

W tegorocznym 51 Zjeździe PTCh i SITPChem udział wzięło ponad 750 nauczycieli, pracowników nauki i przedstawicieli przemysłu z 40-tu ośrodków z całego kraju. W tej grupie znalazło się, co bardzo nas cieszy, blisko 300 doktorantów i studentów oraz 20 gości z zagranicy. W części naukowej wygłoszono 12 wykładów plenarnych, 200 referatów i komunikatów sekcyjnych oraz zaprezentowano prawie 550 komunikatów plakatowych w 12 sekcjach tematycznych takich jak: chemia organiczna i bioorganiczna, polimery i materiały, chemia analityczna i środowiska, chemia fizyczna i teoretyczna, chemia koordynacyjna i bionieorganiczna, kataliza chemiczna, chemia strukturalna i modelowanie molekularne, technologia chemiczna (w tym panel węglowy), chemia materiałów budowlanych, dydaktyka i historia chemii, biotechnologia i chemia ekologiczna oraz chemia medyczna.

Organizatorzy Zjazdu doceniając wysoki poziom, aktywny udział i osiągnięcia młodych naukowców, doktorantów i studentów, ufundowali w każdej z sekcji tematycznej konferencji nagrody rzeczowe za najlepsze komunikaty ustne oraz najlepsze komunikaty w formie plakatu (postery). Za najciekawsze wystąpienia ustne nagrodzenia zostali:

Piotr Markowski (PŚL, Gliwice) – „Równoczesne oznaczanie L-argininy i 12 jej metabolitów w moczu metodą wysokosprawnej chromatografii cieczowej”

Anna Gliszczyńska (Uniwersytet Przyrodniczy, Wrocław) – „Biotransformacje neryloacetonu i cis-Neridiolu z udziałem szczepu *Fusarium equiseti*”

Dominika Panek i Łukasz Sporny (UMK, Toruń) – za popularyzację Chemii poprzez zaprojektowanie prostych i zabawnych ćwiczeń dla uczniów

Jakub Bartyzel (AGH, Kraków) – „Chromatograficzne pomiary strumienia glebowego wodoru”

Katarzyna Pokajewicz (UO, Opole) – „Zastosowane unieruchomionych membran ciekłych (SLM) do wydzielania i zateżania poliamin z próbek biologicznych”

Nagrody za najlepsze komunikaty w formie plakatu otrzymali:

Jadwiga Gajewy (UAM, Poznań) – „Katalizowane kompleksami cynku asymetryczne hydrosililowanie ketonów”

Resza Y-Yousif (PŁ, Łódź) – „Zastosowanie fluoryzujących polimerów jako indykatorów zanieczyszczeń jonami metali ciężkich”

Ewa Banasiak (PŁ, Łódź) – „Kinetyka powstawania hemichromu w reakcji methemoglobiny z surfaktantami anionowymi oraz jego właściwości”

Justyna Sienkiewicz (UMCS, Lublin) – „Struktura i spektroskopia związków lantanowców(III) z ligandami bifenyloodikarboksyłowymi”

Małgorzata Zaitz (UJ, Kraków) – „Synteza i charakteryzacja nanometrycznych struktur tlenku ceru(IV) domieszkowanego jonami miedzi”

Aneta Buczek (UO, Opole) – „Właściwości konformacyjne pochodnych β -metylo- α,β -dehydrofenyloalaniny – studia teoretyczne”

Paulina Kosikowska (PW, Wrocław) – „Ocena aktywności inhibitorowej wybranych pochodnych bisfosfonianów wobec bakteryjnej syntetazy glutaminy”

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawione we wszystkich sekcjach tematycznych doniesienia, charakteryzował wysoki poziom naukowy. Pozwoliło to uczestnikom Zjazdu na zapoznanie się z najnowszymi wynikami i trendami badań naukowych realizowanych w różnych ośrodkach w kraju oraz możliwością ich praktycznego

zastosowania. Zjazd jak zwykle stanowił forum swobodnej wymiany myśli naukowej, opracowań praktycznych oraz umożliwił tak ważny bezpośredni kontakt pomiędzy jednostkami naukowymi i przemysłem. Co istotne, całej imprezie towarzyszyły prezentacje i wystawy zorganizowane przez ponad 30 wystawców reprezentujących producentów aparatury, sprzętu i odczynników chemicznych, a także wydawnictwa naukowe. Rozpoznawalnymi akcentami regionalnymi były wystawa ilustrująca historię przemysłu materiałów budowlanych na Opolszczyźnie oraz stoisko informacyjne Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.

Obok bogatego programu naukowego organizatorzy zapewnili także atrakcyjny program kulturalny i socjalny oraz możliwość poznania regionu i miasta Opolu. W wycieczkach po Opolszczyźnie wzięło udział około 100 uczestników Konferencji, podobnie liczna grupa miała okazję zwiedzenia Opolu z przewodnikiem. Ceremonię otwarcia Zjazdu uświetnił także koncert Zespołu Saksofonowego z Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. F. Chopina w Opolu prowadzonego przez Pana Jacka Hornika, a w poniedziałkowy (08.09.2008) wieczór uczestnicy Konferencji zapełnili widownię Teatru im. Jana Kochanowskiego podziwiając spektakl muzyczny *Jacques Brel*. Z kolei we wtorkowy wieczór młodzi naukowcy bawili się w klubie *UPapy Musioła* w ramach spotkania towarzyskiego Forum Młodych, zaś w środę, dla wszystkich uczestników przygotowano *Biesiadę Leśną* z wieloma, także kulinarnymi atrakcjami, które podobnie jak żywienie uczestników Konferencji były dziełem i zasługą pracowników Restauracji *Zagłoba*.

Jak zawsze przy okazji tak wielkiego przedsięwzięcia, z pełną odpowiedzialnością można stwierdzić, iż zorganizowanie 51 Zjazdu PTCh i SITPChem w Opolu nie byłoby możliwe bez ofiarnego zaangażowania wielu pracowników, doktorantów i studentów Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego, zrozumienia i przychylności władz i odpowiednich służb naszej Uczelni, a także pomocy donatorów takich jak: Sigma-Aldrich, Merck, Górażdże Cement, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

Dr Łukasz Korach

Sekretarz Zarządu Opolskiego Oddziału
Polskiego Towarzystwa Chemicznego